

**Budget Estimates for 1978-79****Demands for Grants**

**Demand Nos. 46, 6, 8, 31, 32, 40, 45, 2, 61, 23, 24, 36, to 39 51, 13 to 18.**

**SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister):**

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 3,51,45,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 2 “Horticulture”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 2,74,44,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 6 “Mines and Geology”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 4,06,08,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 8 “Sericulture”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 27,50,40,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 23 “Police and Fire Services”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 1,76,10,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 24 “Jails”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 23,88,30,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the

charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 31 "Minor Irrigation".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 1,51,55,23,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 32 "Irrigation, Navigation, Drainage and Flood Control Projects".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 47,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 36 "Governor, Ministers and Public Service Commission".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 3,91,44,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 37 "Secretariat".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 5,46,70,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 38 "District Administration".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 4,48,61,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 39 "Bangalore Development Authority and Other Services".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 7,15,10,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 40 "Area Development".

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

‘That a sum not exceeding Rs. 2,62,48,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 45 “Ports and Water Transport Services”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 75,57,95,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 46 “Power Projects”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 43,43,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 57 “Religious and Charitable Institutions, etc.”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 5,06,98,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 61 “Fisheries”.

*The Question was proposed*

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ.

SRI S.M. YAHYA (Minister for Finance). —

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 3,52,38,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 3 “Taxes on Income, Professions, Sales and other Services”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 2,15,90,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 14 “Treasury and Accounts Administration”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 26,10,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 15 ‘Pensions and other Retirement Benefits’”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 14,75,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 16 ‘Loans to Government Servants and Miscellaneous Loans’”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 9,70,20,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 17 ‘Insurance and Pensions under Social Security Schemes’”.

Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 2,85,73,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 18 ‘Miscellaneous General Services’”.

*The Question was proposed*

೧-೩೦ ಏ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡಿಮಾಂಡ್‌ನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಒಟ್ಟು ಹಣ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ೩೭೦,೨೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಸರಿಸಿದಂಥ ಮಾತೆಗಳ ಹಣ ಎಂಟೈರ್ ಬಜೆಟ್ ಶೇಕಡ ಳ್ಲಿರಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪುನಃ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಆಸೆ ಮೂಡಿತು. ಕಳೆದ ೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದೂರು ಹೋಗಿ, ಈಗ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದಿನ ಕಥೆಯಾಯಿತು. ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ನಾನು ಒಂದು ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಇದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಜೈತನ್ಯ, ಒಂದು ಹೊಸ ರೂಪ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ

ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ನಾನು ಅಂಕಿಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ,

Ghattaprabha III Stage estimated Rs. 85.67 crores.

Anticipated expenditure during this year 50.07 crores.

Balance of amount required is 80.59 crores.

Outlay proposed Rs. 520 crores.

Ultimate potential in hectares is 1.78 lakhs.

If on an average Rs. 5 crores is provided in the budget every year, it will take another 15 years to complete.

Mallaprabha : Estimated 156.8 crores.

Anticipated expenditure Rs. 76.65 crores.

For completion another Rs. 76.6 crores is required.

Outlay proposed during 77-78 Rs. 13 crores.

Ultimate area to be irrigated 2650 hectares.

I am reading these figures compare with other projects. Here we have achieved 50% has been irrigated and utilised.

Upper Krishna I Stage Estimated 266.11 crores.

Anticipated expenditure Rs. 44.68 crores.

Balance required Rs. 221.42 crores.

Outlay proposed during 77-78 Rs. 27 crores.

Ultimate potential is 4,80,050

Potential anticipated is 1510 hectares.

Hemvati : Estimated cost Rs. 128 crores.

Anticipated expenditure Rs. 48.35 crores.

Balance required Rs. 79.53 crores.

Outlay Rs. 10 crores.

Ultimate potential 1.46 lakh.

Potential anticipated is only 4000 hectares.

Harangi : Potential anticipated 6,078 acres.

Kabani is 8,000 hectares.

The amount provided for Hemavathi, Harangi and Kabani is so small that it would take another 12 years to complete these projects.

For Krishna Project, I do not know how many years it will take for completion because our experience for the last 4-5 years has been that only Rs. 3 crores, 2 crores and 3 crores was provided in the budget and money was mostly spent on establishment charges. I had gone to Krishna Project. I have seen personally that the work on this project has come to a standstill. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಲಪ್ರಭ ಮತ್ತು ಹೇಮವತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಲಪ್ರಭ ಡ್ಯಾಂ

ಕಟ್ಟುವಾಗ ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಸೈಮಲ್ಟ್ರೇನಿಯಸ್ಸೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅದುದರಿಂದ ಮಲಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸರಗುಂದ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾದ ಡ್ಯಾಂ ಮತ್ತು ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸೈಮಲ್ಟ್ರೇನಿಯಸ್ಸೀ ಶುರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಡ್ಯಾಂ ನೀರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦-೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುವುದಾದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ. ೩೧-೩-೧೯೬೬ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ೪೦೦೦, ೬೦೦೦, ೮೦೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೋಷ ಇದೆ, ಇದು ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಸೈಮಲ್ಟ್ರೇನಿಯಸ್ಸೀ ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಶುರು ಮಾಡದೇ ಇರಬಹುದು. ಹೇಮಾವತಿ ಭಾನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಲರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಮಲಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಲಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ೨೫ ಮೈಲಿ ಭಾನಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ಅದು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಹೋದರು. ಹೇಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ತ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಅರ್ತ್‌ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ೧೦೦ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಒಂದೇ ಸಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನೇರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರು ೨೫ ಅಥವಾ ೩೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ರ‍್ಯಾಡಿಕಲ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟಿ. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಂ ಜೊತೆಗೆ ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಪ್ರಭಾದ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸರಗುಂದದಲ್ಲಿ ೨೫-೩೦ ಮೈಲಿ ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಡ್ಯಾಂ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ಹೀಗೆ ಎರಡನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಡ್ಯಾಂ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆದಮೇಲೆ ನೀರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಾರಂಗಿ ಹೇಮಾವತಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಂಟ್ರಿರ್ ಭಾನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಲರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಡ್ಯಾಂ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಭಾನಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನೀರು ಸಿಗತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಏನಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿ ಕಳೆದ ೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ರಂಟೀಜ್ ಇದೆ, ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಲ್ತು ಆಫ್ ದಿ ರೂಪಿ ೫೬ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ೬೭.೬೮ ಮತ್ತು ೭೧.೭೨ನೇ ಇಸ್ತಿಗಳಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ರೂಪಿ ವಾಲ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ, ಫಿಜಿಕಲ್ ಅಚೀವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲು ೧೦ ವರ್ಷಗಳು ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಆಗ ಆಂಧ್ರದವರು ನಾಗಾರ್ಜುನ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋದರು, ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಯಾರೂ ಅವರು ಆಗ ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ೧೯೬೮ ರಿಂದ ೧೯೭೨ರವರೆಗೆ ೧೦.೨ ಪರ್ರಂಟ್ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ೧೩.೩೩ ಪರ್ರಂಟ್ ಇರಿಗೇಟೆಡ್ ಏರಿಯಾ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೬-೭೭ಕ್ಕೆ ಅದು ಇನ್ನು ೫ ಪರ್ರಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅದು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಅದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಕಾವೇರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ, ದಿಕ್ಕಾಂಟ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ರೋಡ್, ಬ್ರಿಡ್ಜ್, ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಇರಬಹುದು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ಭುತ ಕೊಡತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದ ರಾಜ್ಯದವರು ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮೇಲೆ ಹಣ

ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಇವತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅದಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಯಾವ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ ಆನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೂಡ ದೊರೆತಿದೆ, ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಾನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ, ಆದರೆ ಚಾನಲ್ ವರ್ಕ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ನೀರಿನ ಸಹಾಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೫೦ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅ ಡ್ಯಾಮ್‌ನಿಂದ ಇವತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಜಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

I am referring to 306 Minor Irrigation Programme-of 78-79. On page 1-they have given the classification of spill over works. They have also made, A, B and C list. Under list A they have given the works proposed to be completed during 78-79. Under 'B' ongoing works during 78-79. Under list 'C' works proposed to be taken up during 78-79 under 306 M. I. Plan. In column No. 4, they have given the cost of spill over work as Rs. 116.33 lakhs which covers A and B. Balance amount required to complete category 'A' work is Rs. 0.36 lakhs. Under B class of work, we require Rs. 80 lakhs or more. The amount provided for B works is Rs. 11.74 crores. At this rate to complete the entire work nearly 7 years are required.

SRI D. DEVARAJ URS.—We are going to provide more and more.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಆದರೆ ತಾವು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಸ್ಪಿಲ್ ಓವರ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಷ್ಟು?

These are the works the estimate of which is less than Rupees one lakh.

Then about Minor Irrigation programme under 506 capital outlay. On page 1 a list of spill over works has been given.

Total spill over cost Rs. 19.30 crores.

A category Rs. 3.87 crores.

Spill over works under B: Rs. 15.43 crore is the amount required to complete the work under 'B' category. But the amount provided for B category of work is Rs. 13.58 crores. At this rate the time required would be nearly 6 years. For C and B works it may require about Rs. 19.94 crores and the time required may be 20 years. You have provided only one crore when you require Rs. 19.94 crores.

If you spent Rs. 1 crores every year, to complete works, It will take 20 years.

SRI D. DEVARAJ URS.—This Rs. 1 crore is to start the work. Next year we provide more money.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬೇರೆ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷದ್ದು ಈ ರೀತಿ ಇರುವಾಗ We are going at a dead slow speed. I am interested in this minor irrigation i.e., less than Rs. 1 crore and all these minor irrigation works are to be completed much earlier because number of people who are going to benefit from them are more. So, I strongly urge upon the Government to provide more funds for this minor irrigation and medium irrigation projects. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಾನು ಪವರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪವರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ, ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಕಾರ್ಯಾಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ, ಈ ಪವರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿವರವು ನೋಟವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ೨ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫೈಡ್ ಆದಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಂದರೆ ೧೯೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ೭,೮೮೨, ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ೧೨,೬೩೩, ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೧೭,೮೪೦ ಇಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. There is an increase of about 5000 villages during the course of 5 years. ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡುವುದಾದರೆ ೧೯೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ೧೯,೭೨೫, ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ೧,೪೯,೬೨೨, ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೨,೩೨,೪೮೦ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

There is an increase of 82,000 pumpsets. On an average, during the course of these six years, it will work out to about 12,000 per annum. ಆಮೇಲೆ ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಮರ್ಥರಾದ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವಾಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ, ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಬಂಡತ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಎಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೮-೩೦ ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಂದ, ಅದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇರಲಿ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲಾಖೆ ಇರಲಿ, ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇರಲಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಇರಲಿ. Chief Engineers number goes to 28 or 30. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಧಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಈ ಒಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇದ್ದರು. ಈಗ ೨೮ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ವರ್ಕ್ ಲೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿ

ಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಹ ಇದೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಮಾಡಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೋಡ್ಸ್‌ಗೆ ಖಜೀ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದಾರೆ. For B and R, North and South, one Chief Engineer can manage it.

SRI D. DEVARAJ URS. —I am glad you are pleading for another Chief Engineer for that.

SRI S. R. BOMMAI. —I am not pleading. I am pleading for the reduction of other Chief Engineers. If one man can manage it, why do we require so many Chief Engineers? According to your principle, you have to increase one more Chief Engineer. What is the amount spent by each Chief Engineer? What is the amount spent for minor irrigation? There are 7 Chief Engineers in the Irrigation Department ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಸ್ಟೇಟಿಂಗ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಏನೋ ಎಂದು ಏಕೆಂದರೆ ಚೀಫ್ ಹೋಗಿ ಚೀಫ್ ಆಗಬಾರದು. ತಾವು ಪಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಸ್ ಲಾ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಯಾವರೀತಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ತಡವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕಡಿಮೆ ಜನ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. This is the theory. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರದೇ ಬಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ವರ್ಕ್‌ಲೋಡ್ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಅವರ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ ವರ್ಕ್‌ವೆಂಡಿಚರ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಾವು ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣ ಅವರ ವೇತನಕ್ಕೆ, ಅವರ ಟಿ ಎ.ಡಿ. ಎ.ಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಯಾನ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾವ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ಕ್‌ಲೋಡ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ೧೪ ಜನರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟರು. ತಿರುಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಆಗಿ ಪ್ರಮೋಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು? ಅಂತಹ ಪ್ರಮೇಯ ಏನಿತ್ತು? ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ತಮಗೆ ಹೇಕಾದವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಂದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಘನತೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. There are number of Chief Engineers who are honest and will not bend to the dictates of the Ministers and the Chief Minister ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಯಾವ ಪುನಃಸ್ಥಳದವರು, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ. Officers must tune to the Chief Minister or the concerned Ministers ಅಂತಹವರನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಪೈಂಟ್ ಇದ್ದು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಹವರನ್ನು ಪ್ರಮೋಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಹಣ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪುನಃ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಕಾಳಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಗಿನ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪುನಃ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. The entire assistance should come from the Government of India ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅಂದಿನ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅದಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಉಂಟು. ಇವೆತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕಾಲದ ವ್ಯಯ ಆಯಿತು. ಅದನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ರೆವಿನ್ಯೂ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನೀವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕಳೆದ ೬ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಾಗರಿಕನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರಬಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨೨೬.೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ಮೇಲೂ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—The Janatha Party at the centre agrees and compliments for the efforts we have made.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊಬಲೈಜೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಳ್ಳಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ? ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಮುಖ್ಯ. ಎಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರೆಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ನೋಡಿ. On everything there is a tax. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕರಬಾರ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಕನ್ನಡಿಗ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿದೆ? ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ? ಅದು ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ೧೯೭೨ ರಿಂದ ೧೯೭೭ರವರೆಗೆ ಪರ್ ಕ್ಯಾಟಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಪರ್ ಕ್ಯಾಟಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)  
ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಹಣವನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ಏಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ? ಈ ಪ್ರಗತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ?

ಇನ್ನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವು ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಗಳು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್, ಐ. ಪಿ. ಎಸ್, ಮತ್ತು ಐ. ಎಫ್. ಎಸ್. ಈ ಕೇಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಬಳ್ಳಿಯದು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಬಳ್ಳಿಯದು, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರ

ಕರ್ತವ್ಯ ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅಧ್ಯಕರ್ತವ್ಯ. ಮತ್ತುಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ಯಾರದು ಎಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರದ್ದು. ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೆನಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈವತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ಏನಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ನುಡು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಇರಬೇಕು. ಆ ಬಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ೫೮೭ ರೂ.ಗಳಿದ್ದರೆ, ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೮೨೦ ರೂ.ಗಳಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ೪೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಾವು ಅವರೇಜ್ ಇನ್‌ಕ್ವೀಜ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರಿಯಲ್ ಇನ್ ಕ್ವೀಜ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ೧೯೫೬-೫೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಏಂಬ ಕಲಂ ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಅದರ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ೨೯೩ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೩೬೩ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ೭೦ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—೭೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈ ಮೊದಲು ಟ್ಯಾಟಾ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ೫೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಈಗ ರೂ. ೧೨೦೦ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಆಗ ಬಹುಶಃ ೫೦ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ಈಗ ಅದು ರೂ. ೨ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ತಾವು ಪರ್-ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಇನ್‌ಕಂ ಬರುತ್ತದೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾವು ಇಲ್ಲವವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಇರುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸಬ್‌ಗೆ ಮಿಸ್-ಲೀಡ್ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದು ಸಹ ಇದೆ? ರೀತಿಯ ಲೆಕ್ಕ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗಿನ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೬ ತಿಂಗಳ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ನಿಮಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಸಲ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಹಳ ಆಶೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಪುನಃ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸುವರ್ಣಾವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿಚ್ಚಳವಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು

ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಆತೆ ನನಗೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ನನಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ರೋಲ್ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಪುನಃ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಒಂದೆ ಅದ ದೃಷ್ಟಿ ನೆನಪಿಗೊಂಡು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ವೈಸರೂ ಪರಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದು ಸಿವಿಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ರೋಲ್ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾರನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿತ್ತೋ ಅಂತಹವರನ್ನೇ ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ ಎಂಬವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವವರ ಇತಿಹಾಸವಾದರೂ ಏನು? ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮನೆ ಮೇಲೆ ರೈಡ್ ಆಯಿತು ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆನ್-ಅಕೌಂಟೆಡ್ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾವಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳಿವೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಯಿರುವವರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಇವರನ್ನೇ ಹಾಕಲು ಕಾರಣವೇನು? ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಂಗ್ಲೆ, ನಿವೃತ್ತ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರನ್ನು ಸಹ ಪುನಃ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇವರ ಮೇಲೂ ಸಹ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರ ವಿಚಾರ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಶ್ರೀ ಚಾರ್ ಎನ್ನುವ ನಿವೃತ್ತ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ದೂರುಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀ ಬಾಳೇಕುಂದ್ರಿ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂಥ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವರು ಇಂತಹವರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿದೆ ಅವರ ಟರ್ಮ್ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಒಪ್ಪಲೆಯಾದರೂ ಏನು? ಇವೊತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅವರು ವಿನಿದ್ವಾರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, I have the highest respect for him. But he dances to the tune of the Chief Minister. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಪೂಲಿಕ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚಾರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಾಳೇಕುಂದ್ರಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸಹ ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಅವರಿಗೇನು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಜ್ಞಾನ ವಿಲ್ಲವೇ? ಒಳ್ಳೆಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವಿಲ್ಲವೇ? ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು?

ಫರ್ವ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು? ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹು ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಬಹಳ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದವರು, ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಫರ್ವ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಸಿವಿಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಇದೆ ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯಿಡು.—ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ?

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನೀವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ, ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ?

ಚೀಫ್ ಮನ್ ರವರು.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಯಾರಾದರೂ ಮನವಾದಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಯಾರೂ ಮತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇವತ್ತು ಏನು ಈ ಸಿವಿಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ ಇದರ ಉಪ ಯೋಗ ಯಾವಂತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಲಾಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಬಗೆದು ಬೇರೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಮಿಷನರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಜಿನೀಗರ್ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬೋರ್ಡ್ ಬರೀ ಕರಪ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಉತ್ತೇಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Power Corporation is a statutory and an autonomous body in the State

SRI S. R. BOMMAL.—I know it is statutory body I am entitled to discuss.

SRI D. DEVARAJ URS.—You are entitled to discuss being the Opposition Leader. But please remember these things before you pass remarks.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. I am restricting myself I am not going into details. ಪುನಃ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇದ್ದರು, ಅವರಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾರನ್ನು ಕಮಿಷನರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಫವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಏನು ಇದ್ದರು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ವರ್ಷ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ತಾವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಟಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ? ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು, ಸುಮ್ಮನೆ ಏಕಾಏಕಿ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ನೈತಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೋಂ ಸೆಕ್ಟರಿನವರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ೬ ತಿಂಗಳಾಗಿಲ್ಲ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವಿದೆ, ಅವರನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ, ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ. ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥವರು ಒಬ್ಬ ಕೆಂಟಾಕ್ಟರ್ ಸಂಬಂಧಿಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಲಗೈ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಯಾರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಹಾಗೂ ಮೆರಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಅವರವರ ಮೆರಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೆನ್ ಆಫ್ ದಿ ಬಾಪ್ ಪುಡ್ ಬಿ ಹಾಸ್ಟೆಡ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂಡ್ ಎಕ್ಸಿಟಿಯಂಟ್ ಅಂತಹವರನ್ನು ಎನ್‌ಕರೇಜ್ ಮಾಡಿ, ಯಾರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ನೀವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೂಡಾ ಬೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಏರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರು ಆನಂದರಾವ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತೀರಾ ?

ಬಿಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರು.—ಜನತಾದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತೀರಾ ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಡಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ?

ಚೇರ್ಮನ್.—ತಾವುಗಳು ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರಸಿ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಹಿಂದೆ ದಾಸ್ ಕಮಾಷನ್ ವರದಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಪಂಜಾಬ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತಾಪ್‌ಸಿಂಗ್ ರಾನ್ ಏನು ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಪ್ರೆಷರೈಸ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಷರೈಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡೋಣ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಧದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾವ್‌ರವರು ವಿಮಲದಾಲ್‌ರವರ ವರದಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಆರೋಪಣೆಯಾದರೂ ಏನು ? ಕೆವಲ ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಂಧಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪ್ತ.

೨—೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಪಿಫಿಕ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಿತ್ತೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಆಪಾದನೆ ಬಂತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪಡೆದಿರಿ, ಅನಂತರ ಅವರ ಮೇಲಿದ್ದ ಆಪಾದನೆ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ವಿಚಾರಣೆ ಆದಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮೇಲ್ಮಜಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಪುನಃ ಇವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಅಡಳಿತ ಕಾನೂನಿನ ನಿತಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬಿ. ಡಿ. ಎ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರರು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಆರೋಪಗಳು ಇವೆ, ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅವರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನೇ ಬಿ. ಡಿ. ಎ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ಏನಿತ್ತು ? ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಬದಲೆ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಇಂತಹ ಆಪಾದನೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ನಾನು ಕೈರಾಸ್, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ, ಇವತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜನರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡಳಿತ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ನನಗೆ ಇದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡತಕ್ಕ ಅಡಳಿತ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜನರ ನಮಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಕಳೆದ ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು, ಪುನಃ ಆಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ತಾವು ನಡೆದ ರೀತಿ, ಕೊಟ್ಟ ಅಡಳಿತ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಯು ತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತಮ ಅಡಳಿತ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬತ್ತಿಬತ್ತಿ ಹೇಳಬಯಸು ತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡ್ ನೋಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಂತಿ ದೇಸಾಯಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಫೂರ್ತಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಸ್ಪೆಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತ ನಾಡಬೇಕು. ಕಾಂತಿ ದೇಸಾಯ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜ ಇದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಎಂದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇದ್.—ನಿಮ್ಮ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ್‌ನಾಯ್ಡು ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅವೇಶ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ್‌ನಾಯ್ಡು.—ಅದೃಕ್ಷರೇ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಡಿಸ್ಟರ್ಬ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ಆರೋಪಗಳು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಬರುವುದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯ್, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಆಯೋಗದ ಮಾತು ಅಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳ ತಕ್ಕದ್ದು ಆಯೋಗದ ಮಾತು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ಮಾತನಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

SRI. K. BHASKAR NAIDU.—I am hoping for the best. I am also prepared for the worst. But my friends Mr. Mallur Ananda Rao, and Ibrahim, do not have a chance to come this side for another five years. ಇವರು ಶಾಢೋ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮೊದಲೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಛೇರಾಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಇದು ಅಶಿಸ್ತು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಬಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು; ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಯಿಲ್ಲ ಅವಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಾ ನಿಂತುಕೊಂಡರು.

ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಪ್ರಚೋದನೆ ಅಲ್ಲ? ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಕುಣಿದಾಡ್ತಿದ್ದು ತ್ತಾರೆ.

ಭೇರೂಸ್.—ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕದಹೋದರೆ ತಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ;

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀ ವೆಂಗಲರಾವ್, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಕರ್.ಣಾಕರನ್ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು, ಇಂಥ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅದು ರೂಡಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ ರಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರು ನಿಂತು ಮಾಡಿದರೆ, ಹುಡುಗರು ಓಡಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು. ಅಂದರೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು ಹಿರಿಯಗಾದೆವರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಜೈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ೨೬ ಜನ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಿಂದ ಜನರು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಯಾರಿಗೂ ಮೀರದಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ, ವ್ಯಕ್ತಿಪೂಜೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಾಯಕ ಸ್ವೀಕಾರವರೂ ಒಂದು ಮಾತು ಪ್ರಧಾನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಾರ್ಟಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಷೀಟ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್‌ರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಕೊಟ್ಟು ಎನ್‌ಕ್ವೆರಿ ಮಾಡಿಸಲಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲ, ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕಾಂಪಡೇಸಾಯಿ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಆಧಾರಗಳು ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ೭೦ ಜನ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಭೇರೂಸ್.—ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಚರಣಸಿಂಗ್, ಮತ್ತು ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರ ಇದ್ದರೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಮಾಡಿ, ಯಾರು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಅಪಾದನೆಗಳು ಇರತಕ್ಕವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು.

ಭೇರೂಸ್.—ನಾನು ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇವತ್ತು ನಾನು ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಬರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಮಹಾನ್ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಳತೆಗೋಲಿ, ಏನು? ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೂತ್ರ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು, ನಾವು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹಾಕಿದ ಪರಂಪರೆ ಏನು ಎಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಆಸೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಲಿಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು, ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ೨೧ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೭೩ಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಆಸೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಲಿಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಪುನಃ ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ

ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಿಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನು ಅಡ್ವೈಸರನ್ನಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಿ, ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಏನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಅವರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಿಯಬಿಲಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎಂದರೆ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ನಿಜ ಇರಬಹುದು, ಕೆಲವು ನಿಜ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆಗಳು ಗುರುತರವಾಗಿದ್ದು ಯಾವರೀತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳು ಇವುಗಳ ಒಂದು ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ, ಇದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ದುಡ್ಡು ವದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಚಾರ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ೭೨ರಲ್ಲಿ ಏನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು ಅದನ್ನು ಈಗ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಈ ಹಿಂದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರ ಆಸ್ತಿ ಎಷ್ಟು, ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು? ಸಾಲ ಎಷ್ಟು? ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ವಿವರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ೭೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಈವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ತಾವು ಒಂದು ಸಲ ಆಸ್ತಿ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆಸ್ತಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ವಿವರಣೆ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ವಿವರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೧೯೭೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ ಏನು ಇತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೃಹದ್ದಾಗಿ ಗಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದಂಗೆುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್‌ಕಮ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರುತ್ತದೆ, ರಿಟರ್ನ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ತಾವು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಏನು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯದೆ, ತಮ್ಮ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಿಯಬಿಲಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಆರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಾವು ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರೆ ತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡುವಂತಾಗಲಿ, ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯವಿವರಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಿಂಜರಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಆಗಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸಂಶಯ ಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೩೦-೪೦ ಚಾರ್ಜಸ್‌ಗಳಿವೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೈಸಿಫಿಕ್ ಆದಂತಹ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಭಾವನೆ ತಮಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಯನ್ನು ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಪಾಠ, ಅದರ್ಶ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಆರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಆಶಯಮಾಡಿ ಈ ಚಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಜನ ತಮಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪದಪದೇ ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ದುರಾಡಳಿತ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ

ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಅಂಥದಲ್ಲ ಕೊನೆ ಗೊಂಡು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಮತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ದ್ರೋಹ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಒಂದೆರಡು ಇನ್‌ಸೈನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಸಿವಿಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನವಜೈತನ್ಯ ಬರಬೇಕಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಭಯ ವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ (ಹನೂರು) — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಏನು ಒಂದು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆರೋಪಗಳು ಪೊಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ದಕ್ಷವಾದ ಆಡಳಿತ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅವರು ಏನು ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸರವರು ಯಾವ ಒಂದು ಡೈನಾಮಿಕ್ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಗಾಗಿದ್ದು, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಸಚಿವನಾದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಲಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದ ಸಿರಿಕಲ್ಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ ಹೈಕೂರು ರೇಷ್ಮೆ ಎಂದರೆ ವೇದಗಳ ಕಾಲಿಂದಲೂ ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೇಷ್ಮೆಯು ಸೌಂದರ್ಯ, ನಾವೀನತೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬೇರೆಯಾವ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಪಡೆಯಲಾ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಬೇಸಾಯ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಬೇಸಾಯವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡ ಜನರ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೨ ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತೇವೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ೭ ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನ, ಹಿಂದೂಗಳಂಥ ಜನರು ಈ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆ ಬೇಸಾಯ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ೪೨ ಜನರವರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೬೭ ರಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರದ ಏನೂರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆ ಬೇಸಾಯ ಇದ್ದರೆ ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ೨೨ ಲಕ್ಷ ೬೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ೪೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦ ಪಟ್ಟು ಚಾಸ್ತಿಯಾ ದಂತಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆ ಬೇಸಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಂಟು ಕೇಜಿ ಗೂಡಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಜಿ ರೇಷ್ಮೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರು ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆಗೆ ೧೫-೨೦ ಕೇಜಿ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆಗೂಡಿನಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೇಷ್ಮೆ ಳಿಗೆ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಇದ್ದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ, ಜಪಾನ್ ೧೮ ಸಾವಿರ ಟನ್, ಜೈನಾ ೧೫ ಸಾವಿರ ಟನ್, ಕೋರಿಯಾ ೪ ಸಾವಿರಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೨ ಸಾವಿರದ ೪೦೦ ಟನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶೇನೇ ಸಾ ನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ೨ ಸಾವಿರದ ೪ ನೂರು ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ರಜರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ಈ ಗೂಡಿನ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೂಡು ತಯಾರುಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನ ಒಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸುಮಾರು ೩೫ ಗೂಡಿನ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೋ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗೂಡನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ತರಲೇಬೇಕು ಅವರು ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ದಳಾಳಿಗಳು ಇವರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೪-೭೫ರಲ್ಲಿ ರೈತರು ೨೯, ೪೦೦ ಟನ್ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೪, ೭೦೦ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ೨೯, ೬೦೦ ಟನ್ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೧೬, ೬೦೦ ಟನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ೩೧, ೪೫೮ ಟನ್ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ೨೨, ೫೦೦ ಟನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ೩೨, ೬೦೦ ಟನ್ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ೨೭ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ ೯೦-೪೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಷ್ಟು ಗೂಡನ್ನು ಹೊರಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೂಡನ್ನು ಬೆಳೆದಂಥಾ ರೈತರು ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ದಳಾಳಿಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ನೆಂದರೆ, ರೈತನು ಬೆಳೆದಂಥಾ ಎಲ್ಲ ಗೂಡುಗಳೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಏನು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ರೇಷ್ಮೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ೧೬ ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ಅಷ್ಟು ಗೂಡನ್ನು ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಖಾಸಗೀಯವರು ೨೦೧.೭೯ ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ಅಷ್ಟು ಗೂಡನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಯವರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಈ ಗೂಡನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಇದ್ದರೆ ಬೆಳೆದಂಥಾ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಭಾಗ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ತಾವು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಈಗ ೩೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಂದು ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ೭ರಷ್ಟು ಗೂಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಶೇಕಡ ೨೫ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಲೆಯುಂವಂಥಾ ರೈತನಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ತಮಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವ ಇದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ೨೫ರಿಂದ ೩೦ ಸಾವಿರ ಕೆ.ಜಿ. ಅಷ್ಟು ಈ ಗೂಡಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ೫ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೫೫೦೦ ಟನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ೨ ಲಕ್ಷ ೫೬ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು ನೇರಳೆಯ ಬೇಸಾಯ ಇದ್ದು ದನ್ನು ೩ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಬೈಪೋಲ್ಟ್ರನ್ ಗ್ರೌನೇಜ್ ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಈ ರೀತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಇನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅವರ ಸಹಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅವನೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. (೧) ಮೊಟ್ಟೆ ತಯಾರುಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು (೨) ಗೂಡನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು (೩) ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಜನ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಖಾಸಗೀ ಜನರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ತೊಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ಸರ್ಕಾರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಬಹಳ ಜನ ಲಾಭ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾ ವರ್ಗ ಏನು ಇದೆ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಬಡ ಜನರನ್ನು ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸುವಂಥಾ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅವರು ಈ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತ ನಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಇರುವ ರೇಷ್ಮೆ ಈ ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಬೋರ್ಡ್ ಅನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ರೇಷ್ಮೆ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗಾದರೆ ಬೇಕೆಂಥಾ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಿ ಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಒಂದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೃತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಂತಾ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರಾಟ ಕೇಂದ್ರ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ೭೫ ಲಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಫಿಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಯಾಗುವವರೆವಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ರಾಮಟೇರಿಯಲ್‌ನ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅವರು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಜನ್ಸಿ ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಏಜನ್ಸಿಗಳು ಸರಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅವುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ಣ ಕಮಿಷನ್ ಎಲ್ಲ ಇತರರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಾನಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕರು ದೊರೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೇರೆ

ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ, ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನಗಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲ ಗೊಳಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಆಳವಡಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಮೋಟಾರುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ದರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ವಿಧಿಸಿರುವ ದರ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ೬೦ ರೂಪಾಯಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ೬೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿ, ಆದರೆ, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಸುವ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ೨,೬೨,೫೦೦ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಅದರಲ್ಲಿ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಉಡುಮೊರೆ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ೧೯೭೬-೭೭ ಮತ್ತು ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜಲಾಶಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಈ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆಗಸ್, ಅಥವಾ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಡುಮೊರೆ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಅವರೇ ಆಶಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆರು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಲಗಾಪುರದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಲಗಾಪುರ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ೧,೨೦೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ರುದ್ಧಿಮತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸುಮಾರು ೩೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಸುಬು ಅಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಇಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು; ಅಷ್ಟೇ

ಅಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಕಾಲಾವಕಾಶದ ಅಭಾವ ದಿಂದ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಯಾವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದೇದಾಗಿ, ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ; ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನುವರೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಬೋರ್ಡಿನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ವನ್ನು ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಡೀ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ೨,೬೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ೨,೪೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ದೇಶದ ಶೇಕಡ ೮೫ರಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಂಡಲಿ ಎಲ್ಲಿ? ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು? ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಎರಡು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಒದಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ತಪ್ಪು ಎಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ರೀಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನ್ನು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈಗದು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ರೀಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಪೋಲಿಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೫೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನೊಂದು ನಿರೀಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಝರ್ ಮಂಡಲಿ, ಕಾಫಿ ಮಂಡಲಿ, ಆಡಿಕೆ ಮಂಡಲಿ ಮುಂತಾದವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎರಡರ ಉದ್ಯಮವಿದೆ; ಎಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಡಲಿ ಗಳಿದೆ. ಆದರೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೨,೪೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ರಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾವು ಎಂತಹ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಘೋಷಣೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ಬಾಲಿಯಾಗಿ ಬಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ; ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಜನವರಿಯ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಸಹ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಅದರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಅಪಲಂಬಿಸಿರುವ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ನಾವು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೂದಲೇ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜೀ ಗೌಡರು ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಲಿಯ ಗ್ರೇನೇಜನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಖಾಯಿಲೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಎರಡು ತೊಡಕುಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಫೈಬ್ರನ್, ಎರಡನೆಯ ಕಾಯಿಲೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್‌ಟೇಷನ್. ಈ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಮಿಡಲ್‌ಮ್ಯಾನ್‌ನಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಫೈಬ್ರನ್ ಅನ್ನು ೧೧ ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್‌ಟೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸೀಡ್ ಪ್ರಿಪೇರರ್ಸ್ ರೈತರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ೧೫ ಕೋಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ೨೦ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಫಾರಮ್‌ಗಳು ಗ್ರೇನೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೩ ಕೋಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಗ್ರೇನೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗ್ರೇನೇಜ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಗ್ರೇನೇಜ್‌ಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ತಪಾಡು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೊಸ ನವೀನ ರೀತಿಯ ಬೈಪೋಲ್ಯಿನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಸೀಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನೂ ತಳೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸೀಡ್ ಪ್ರಿಪೇರರ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨ ಕೋಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ೮೧೭ ಜನ ಈ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೈಕ್ರಾಸ್‌ಕ್ಯೋಪ್, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್, ಗ್ರೇನೇಜ್, ಬೀದಿಂಗ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜೇಗೌಡರೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ೧೮ ಸಾವಿರ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ೫೬ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೨೫೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ೧೫-೨೦ ಗ್ರೇನೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೮೦೦ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲಿ, ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಚೌಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್‌ಟೇಷನ್ ಕಷ್ಟ ಬಹುದು. ಈ ಸೆಂಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಚೌಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯಲ್ಲಿ ೩-೪ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಚೌಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೂಡನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ೩೪೬ ಚೌಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಖರ್ಚೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿಮೆಂಟಲ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಫಿಷಿಯಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೌಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೫ ಕಕೂನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೩೫ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಿಂದ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಮೋಸದೆಯತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ಯ ರಾಜೀಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶೇಕಡಾ ೬೦ರಷ್ಟು ಗೂಡು ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಶೇಕಡಾ ೪೦ರಷ್ಟು ಗೂಡು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಸಪ್ಲೈ ಮೇಲೆ ಡಿಪೆಂಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬರಬಹುದು, ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಬರಬಹುದು. ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಕಟಾಮಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೆಂಟೆಟಾ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿಲ್ಕ್ ಕಂಟೆಂಟ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಬಿಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವವರು ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಕೂನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊಸನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫೀಡ್ ೬೫-೭೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸೇವ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಫೀಡ್ ಬ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಲ್ಲ, ಇದು ರೈತನಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನಿರ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಕೂನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಕೂನ್ ಅನ್ನು ರೈತರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೆ ಸಿಲ್ಕ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಎಕ್ಸ್‌ಚ್ಯಾಂಜ್‌ಟೇಷನ್ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬರಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು. ಬೈಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ವೆಬರ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಕ್ಸ್‌ಚ್ಯಾಂಜ್‌ಟೇಷನ್ ಅನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇದು ಯಾವಾಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏನಂದರೆ, ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಲ್ಕ್ ಅನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು, ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಚ್ಯಾಂಜ್‌ಟೇಷನ್ ಡೇ ಟುಡೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ತಡ್ಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಕೂನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಕೂನ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ೨೫೦ ಜೊಳಿಗಳು ಏನಿವೆ ಆ ಕೋರಿಯಲ್ಲೇ ಬಿಡ್ ಮಾಡಲಿ. ಬಿಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲಾ ಓಪನ್ ಆಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಚ್ಯಾಂಜ್‌ಟೇಷನ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೈಗೊಂಡಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಬೈಪೋಲ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ೨೭ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೫ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್

ದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೆವೆಲ್‌ಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬೀದರ್, ಹಾಸನ, ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ೮೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಟಿ ರಿಬೆಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ತಾವು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರದಿದ್ದರೂ ತಾವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ, ಕಿಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ತಾವು ಏನು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂ. ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ. ನಾನು ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಬರ್ನಾಲ್ಡ್ ಅವರು ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಸೆಲ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವರಿಗೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಸೆಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಸೆಲ್‌ಗಳು ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮೇಜರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮೈಸೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ಕಬಿನಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತೆಕ್ಕೇಡ್ (ಪರ್ಸನ್‌ಗಳಡ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಗಳದ ಪ್ರಶ್ನದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೈತಲ್ಲವರ್ಗವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಈ ಖಾತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮಂತ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತಹ ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಖಾತೆ ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆ. ಈ ಖಾತೆ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳಿಗೂ ತಾಯಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ದೇಶದ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಜನರ ಜೀವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಅಡಳಿತ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್, ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್, ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ., ಎಸ್.ಪಿ.,ಗಳಿಗೆ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸಿ.ಪಿ.ಆರ್.ಸಿ. ಐ.ಪಿ.ಸಿ. ಪ್ರಸ್ತುತಗಳು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರ ಆಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು, ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಹಾನಿ ಬರಬಹುದು, ಸ್ವಾಮಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಒಬ್ಬರು ಬೈದಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಂಗ ಒಂದು ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದುದು. ೨೪ ತಾಸುಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು

ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಮ್ಮದಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು.

ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನ ಶಿಪಾಯಿ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಮಹಾ ಹೊಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹಾಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವಾಗ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಗ್ಯ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ರಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜೈತನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಕೊಡ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ದಟ್ಟು ಇರಬಾರದು, ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ಸರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಲೀ, ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಲೀ, ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಆಗಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ದಟ್ಟು ಇರಬಾರದು. ಜಕೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವಂಥ ನೌಕರರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಡಿಸುವಂಥ ಹೀನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು, ನಿಂದನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಸರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಇದ್ದು, ಒಂದು ಮುಷ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಡಬಾರದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನೀವು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದು ಮುಂದು ನೋಡಬಾರದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಲೀ, ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಇವರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯ ಹೋದನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ಒಸಿ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾಂಜಿಂಗ್ ಆಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಅಂಗೆ ಅಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ಬೀದಿ ಅಂಗಡಿಯ ವರಾಂಗಲೀ, ಹೋಟೆಲ್ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಲೀ, ೧೦ ಪೈಸೆ ಇಟ್ಟು ಒಸಿ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಹೀನ ಆಟಪಾಟಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಯಾರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬಾರದು. ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಫರ್ಮದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿಯ ಅಂಗಡಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತಾತ್ರೆ, ಉರುಸು ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೊಕ್ಕದ ಆಟ ಆಡುವುದು, ಗ್ಯಾಂಜಿಂಗ್ ಆಡುವುದು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯವರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಗ್ಯಾಂಜಿಂಗ್ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಒಸಿ ಆಡುವವರನ್ನು, ಸಮಾಜದ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಿಡಿದು ಕೇಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟ

ಶಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಹೆಸರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಎರಡು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಟ ಆಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೊಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪಾಪರ್ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಂಥ ತಿಂಗಳ ಪಗಾರವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಅಪ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಇಂಥ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಕೆಳಗಿನ ಜನರು ಅದನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಈ ಬಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇರಳವಾದಂಥ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದೆ, ಕಳಕಳಿ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ನೆಪ್ಪುದಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಓಸಿ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾಂಬ್ಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಕೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ನಾವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸುಭಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಘಟಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂದರೆ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಮತ್ತು ಕಾಮ ಧೇನು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಜನ ದುರ್ದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ; ಹೀಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಜನತೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆತ್ತ ವರ್ಧಗಳಿಗೆಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸವಡತ್ತಿ, ರಾಮದುರ್ಗ, ನರಗುಂದ ಮತ್ತು ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗಾ ಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿದೆ. ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಆನಂದವನಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆ 81 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರಗಾಲದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಳೆ ಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಿಂದ ಸವಡತ್ತಿಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿನೆಂದರೆ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡು ಮೂರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ, ಇನ್ನೂ ೧೦ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ತಾಯಿ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತವಕ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ತಿನ ಪೂರೈಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳು ಬಂದ್ ಆಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರಲೊಲ್ಲದು. ವಿದ್ಯುತ್ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು ೭-೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಮಳೆಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದು ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಭಾಗದ ರೈತರು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಭೂಮಿಗೆ ಗೊಟ್ಟುರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ರೆಡಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಇದು ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ? ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ೧೦ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯುತ್ ಖಾತೆಯವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಲಾ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕರಿಕಟ್ಟಿ, ಇನಾಮ್‌ಹೊಂಗಲ ಮುಂತಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನ ಸು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದಾರೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿರಸಂಗಿ, ಬೋಸಿದೋಣಿ

ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಪುರ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾಲುವೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಆ ಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಏಕರ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಉತ್ತಮವಾದ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತನೀಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಬಡವರ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಲಿ ಗಾರರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಏನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾದುದು, ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದು ಇನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವಂತಾಗಲಿ, ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜೈಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಜೈಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರಲ್ಲಾ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರುಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಂ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲನ್ನು ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇವತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದು ಜೈಲು ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೆ ಆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಗಳಾಗಲೀ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವಾಗಲೀ, ಕುಶಲತೆಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಲೀ, ಜಪ್ತಲಿಗಳಾಗಲೀ, ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಯಾರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೈದಿಗಳಿಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ೨ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಬೈದಿಯೇ ಆಗಲೀ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಕೈತಂಬ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ತಾನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಲು ಆನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಹಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾದ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬೈದಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವು ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೇ ಏನದೆ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ವೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಕಥೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸುಡುಗಾಡು ಸಿಡ್ಡು ಒಂದು ಆಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ; ಮೊದಲು ಒಂದು ಮುಳ್ಳನ್ನು ನುಂಗಿದ, ಗಂಟಲಿಗೆ ಬಿಡುಕೊಂಡ, ಅದು ಹೊರಗೆ ಬಂತು; ನಂತರ ಒಂದು ಕವಡೆಯನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಡುಕೊಂಡ-ಆದೂ ಕೂಡ ಹೊರಗೆ ಬಂತು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೆನಕನನ್ನು (ಕಲ್ಲನ್ನು) ಬಿಡುಕೊಂಡು, ನೋಡಿದ ಈ ಬೆನಕನನ್ನು ನುಂಗುತ್ತೇನೆ, ನುಂಗಿ ನಾನು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬಳು ಮೊಸರು ಮಾರುವ ಮುದುಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆಗ ಅವಳು, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆನಕನನ್ನು ನುಂಗುತ್ತೇನೆ, ನುಂಗುತ್ತೇನೆ, ಅವು ಎಂದ. ಆಗ ಮುದುಕಿ, ಅದು ಬಳಗೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಪೋಲಿಸರು ಹಿಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ ಎಂದಳು. ಅವಳು ಅವಳು ನುಂಗಿ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು. ಆಗ ಆ ಮುದುಕಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ ನೀನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ

ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು, \*\*\* ಇವರುಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು, ಇವರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾನೇಜರು, \*\*\* ಇವರು ಶೆಟ್ಟರು, ಸಾಹುಕಾರರು, ಇಂಥವರುಗಳ ಮುಂದೆ ನೀನು ಅತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೀಯಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಯಾರಾರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತೇ ? \*\*\* ನಾವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಂಡೆಯನ್ನು ನುಂಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರಾದ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸೀಕೆರವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅದು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯಾಗಲೀ, ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯಾಗಲೀ, ಜೈಲು ಖಾತೆ ಆಗಲೀ, ಇತರ ಖಾತೆಗಳಾಗಲೀ ಅವು ಬಹಳ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನತೆಯ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ವೈಖರಿ ನೋಡಿದಾಗ, \*\*\* ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಾದಂಥ ಭಾಷಣ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೈನಿಕ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲಿ, ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, I have no objection if the Speaker were to give a ruling. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ನಾನೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. \*\*\* ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ? ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಹೇಳಿ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ he has sufficient strength to defend the Government's action. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು \*\*\* ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ರೊಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದಯಮಾಡಿ ರೊಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಕಡತದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂತರ ರೊಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈವತ್ತು ಸಭೆ ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಾವು ರೊಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಆಗಲಿ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.— I have great regard for the Leader of the opposition party Sri Devegowda. Yesterday when the hon. member was speaking he stated "this is a racket and the support of the

\*\*\* Word/Words expunged as ordered by the Chair.

Government to this racketeer''. He has already condemned somebody and Government is a party to this. Perhaps on this side the member might have said a little more. We did not object to what he said yesterday. I want to know how I should speak.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಸಭೆಗೆ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. If the Chief Minister or Government spokesman deny the charges I have made. I am prepared to make an open apology to this house. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಮ್ಮಾನ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲಿ; ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ವತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—ಸರ್.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—'ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ?

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I will not yield to his threats; don't command me.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—I am prepared to take the consequences.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I said I want to earn.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—I stand by what I said.

ಭೇರೇಗೌಡ.—ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನೋವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮುಗಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಡೆ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಈಗಲೂ ಒಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಂದು ಮಾತು ಬಂತು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಆಡತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ್ದು ಎಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ಭಾಗದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

CHAIRMAN.—You are right, as far as possible it should be avoided.

**ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.**—ನನ್ನ ದುಶ್ವರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು \*\*\* ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಕಳೆದ ೧೫ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಯಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೆಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಿಟ್ಟು ಆ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಯೋಗದವರು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮೌಲ್ಯ ಇತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಮೌಲ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಈಗ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಅನೃಪಾರ್ಥವೆಂಬಂತೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಉಪ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾಳೆ ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಾಪಸ್ಥಿತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಆಗಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನುಂಗಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

**ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.**—ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಬಂದೇ ಇದೆ. ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗಬೇಕಾದವು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಮೌಲ್ಯ ಏತಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ? ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು \*\*\* ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. let it be specific. I don't want to shut out any of the members. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದಯಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯೇ? \*\*\* ಇದ್ದರೆ ಹಸರು ಹೇಳಲಿ, ನಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ \*\*\* ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು \*\*\* ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ.

† **ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್** (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಇಬ್ರಾಹಿಂವರು ಹಿಂದೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದ ರಾಮನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು. ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ರಾಮನಿಗೆ ೧೦ ತಲೆ ಇತ್ತು, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ೧೬ ತಲೆ ಇದೆ ಎಂದರು. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಇವರು ೧೬ ತಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

**ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕ್.**—ಮಾನ್ಯ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅವರು ಶೂರ್ಪನಖಿಯೇ.

**ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.**—ನಾನು ರಾಮ ಬೇಕಾದರೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ರಾಮಣಿ ಮೃಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ಶೂರ್ಪನಖಿಯೂ ನಿಮ್ಮಲೇ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

**ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.**—೧೬ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆದರೂ ಸದ ಪರಲೆಸ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರಲೆಸ್ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪರಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದ್ದರೂ ಸದ ಎಲ್ಲಾ ಮಿಷನ್ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪರಲೆಸ್ ಪದವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಅಪನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ.

**ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.**—ಮುಯಿನ್ ಸ್ವಿಚ್ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿದೆ.

**ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.**—ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವುದಾದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು : ಏನೆಂದರೆ, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ

\*\*\* Word/Words expunged as ordered by the Chair.

೨ ಬಿಡಿ ಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಇವು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು. ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಸುಮಾರು ೩೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ೮೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ತಂದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ತರುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆ ೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಇದುವರೆಗೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಪೂರ್ತಿ ಯಾಗಿ, ನೀರು ಜನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತೆ ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂಥ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈ ವರ್ಷ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೇವಲ ೭ ೧/೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ೬ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲು ಶತಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಒಂದು ಆಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಮಹಾ ಜನತೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಕೆ ಆರ್. ಎಸ್. ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಛಾನಲಿಗೆ ೧೮.೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಜನೆ ನಮಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಬಲದಂಡೆ ನಾಲೆ ಪೂರ್ಣ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ೯.೦೨೨ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದೀತು; ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಉಡುತೋರೆ ಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆ, ಇದು ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ೭೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ; ಇದರಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷ ೬೩ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಉಡುತೋರೆ ಹಳ್ಳಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ೯೪೫ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದೀತು. ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸತಕ್ಕ ಮನೋಧರ್ಮ, ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಡ್ ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಡ್ ವರ್ಕ್ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಮೆಡ್ ವರ್ಕ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ೧೦ ಭಾಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಆಗಿದೆ, ಕಬಿನಿ ನಾಲೆ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ, ಹೇಮಾವತಿ ನಾಲೆ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ ಹಾರಂಗಿ ನಾಲೆ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನೀವು ಸಾಲ ತಂದು ಹಣ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಜನತೆಗೆ ನೀರು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳವೆಲ್ಲಾ ಹೆಡ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕನು ಕೂಡತಕ್ಕ ಬೆವರಿನ ಬೆಲೆಯ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರುವಂಥಾದ್ದು ಇಂತಹ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೂ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೆರುವಂತೆ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತರು, ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ಅವರು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇನ್ನು ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೪ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಕಾಳಿ ನದಿ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಶರಾವತಿ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಚಕ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್; ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ದಿನಾಂಕ ೨೪-೭-೧೯೫೯

ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ೫೪೩೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ೪೫೪೮ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉಳಿದ ೮೮೨ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಕಳೆತನವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ೮೮೨ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ವಿತರಣೆ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಒಂದಕ್ಕೆ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ್ಲೋ ಬೇಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಲಿಪ್ಪಿಕ್, ಸೋಪು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೩.೧೦೭ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ಭಾಗ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೩೫೮ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಧರ್ಮ, ನೀತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಮನೆ ಬಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ ೧೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ೨೯,೦೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ೧೦೧ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್. ೨೨೪ ನಗರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ೩೬೩ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್.

ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿರಲಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾ ಜನತೆಯೇ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಅದರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪವರ್ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ೮೮೨ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ೧೯೭೬-೭೭ರ ಅಡಿಬರಾ ಜನರಲ್‌ರವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲಾಖೆಯು ಉಪಕರಣಗಳೇನಿವೆ, ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಆಗಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೭.೬೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಳಗೇ ಒಂದೇ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೮ ೧/೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು; ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ, ಬಿ.ಇ.ಎಫ್‌ನಲ್ಲಿ ೧-೪-೧೯೭೬ ರಿಂದ ೩೧-೧-೧೯೭೬ರ ವರೆಗೆ ಆದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ಲಾಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ೭,೧೩,೭೬೧.೧೭ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೇಗೆ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣವಷ್ಟು ಎಂದು, ಸ್ಕಾಲರಿ ಅಂಡ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೋಸ್ಕರ ೪,೪೩,೭೧೮.೨೮ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅಡ್‌ವರ್ಟೈಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ೧೦,೯೫೮.೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ೧೫,೩೦೦.೪೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್‌ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ೬೪,೩೦೫.೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಮತ್ತು ಪಾರ್ಟಿಜೆ ಇನ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ೪,೫೪,೬೩೭.೩೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಪಾರ್ಟಿಜೆ ಇನ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಎಂಥಾ ಅದ್ಭುತವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಕಬ್ಬಿಣ, ಗೊಬ್ಬರ, ಸಿಮೆಂಟ್ ತಿಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ನಮಗೆ

ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನೆಂದರೆ ಈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪವರ್‌ನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿವಿಜನ್ ಬಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬರೀ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಸ್ತುಗಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಡಿಪೋಡೋಳಿಗೆ ಅದೂ ಒಂದೇ ಡಿವಿಜನ್ ಒಳಗೇ ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಸ್ತುಗಳು ಲಾಸ್ ಆಗಿವೆಯೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಮಾನಿಯಂ ಸ್ಕ್ರಾಪ್, ಚಾನಲ್ ಕಬ್ಬಿಣಗಳು, ವೀಟರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ೬೦೦ ವಸ್ತುಗಳು ಸೇರಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಅಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೂ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವರ್ಷಪೂರಕ್ಕೆ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ದುರ್ದೈವ ಅಷ್ಟೊಂದು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ೧೦ರಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಶಾಸಕರುಗಳು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ವೇಳೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದ ನಂತರ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷೇ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೭-೭೭ ಮತ್ತು ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನ ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದ ನಂತರ ಯಾವ ಅಪರಾಧಗಳು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಚೀಟಿಂಗ್ ಮೊಕ್ಕದ್ದು ಮಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಎಂದರೆ, ಸಪ್ತಪನ್ ಆಫ್ ಇಮ್ಪಾರಲ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಆಕ್ಟ್ ಕೆಳಗೆ ಡಿಖಿಲ್ ಕೇಸ್‌ಗಳಿದ್ದರೆ ಅದು ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಡಿ.ಐ. ಆಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಎಷ್ಟು ಅನೀತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಜೈಲುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದರು, ಅವರಿಗೆ ಜೈಲಿನ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರಾಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಡಬ್ಬಲ್ ಗ್ಯಾಜಯೇಟ್ ; ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಡಿ.ಐ.ಆರ್. ಕೆಳಗೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮೀಸಾ ಕೆಳಗೆ ಸೆರೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು ವಿಶ್ವತವಾದಂಥ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು ದೇವ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತು. ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು ವಿಶ್ವತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಷ್ಟವೇನು ಎಂಬುದು. ಹುಳು ಹಿಡಿದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಚಿವಾದರೂ ಮಾನವೀಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಅರ್ಥನೀತಿ ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಸೀಮೆ ಎಷ್ಟು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಿಗುವಾಗ ಬದುಕಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಬೀರ್‌ಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಉತ್ತರ

ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ The income statistics are more a work of art than a product of science; they are one half guestimates; one quarter estimates and the last one quarter formal accurate data ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಾಗ ಅದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೬೧-೬೨ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು ೧೧.೧೮ ಇದ್ದುದು ೧೯೭೪-೭೫ರಲ್ಲಿ ೫೭.೯೬ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ೧೯೭೮-೭೯ಕ್ಕೆ ೬೭ ಅಥವಾ ೭೬ ಆಗಿ, ೧೯೮೨ರಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

೪-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದವೇಲೆ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಚತುರರು ಇರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೇ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಈ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿಯನ್ನು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮದು ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೀಳತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಕಾಟನ್‌ಗೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಗೋದಿಗೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಜವರ್ ಮತ್ತು ಬಾಜ್ರಾಗೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಪುಗರ್‌ಕೇನಿಗೆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೬೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು. ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಮ್ ಪರ್ ಇಂಡಿವಿಡ್ಯುಯಲ್ ೭೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ, ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆನ್ ಲಿಕ್ವರ್ ೧೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆನ್ ಗ್ಯಾಂಪ್ಲಿಂಗ್, ಬೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಲೇಜಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಿದೆ ಈ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಸರಾಸರಿ ಇನ್‌ಕಮ್ ೭೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು, ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ೩೮೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ವು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಆದಾಯ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಆ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಅದು ನಮ್ಮ ಉತ್ಕರ್ಷ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜರಸರ್.—ತಾವು ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಯಾವ ವರ್ಷದ ಫಿಗರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ — ತಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ೧೯೫೬-೫೭ರಂದು ೧೯೭೫-೭೬ರವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಇದೆ. ಇಪತ್ತು ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ಅಡಳಿತ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಫಾತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಶಾಸನವನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಮೋಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಿಲ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ತಮ್ಮ ಗವನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ವೇನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಆನುಸರಿಸಬೇಕು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ೫೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ೫೦ ವರ್ಷ ಕಳೆದನಂತರ ಅವನನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸರ್ಜನ್ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI M. ABDUL LATHEEF (Kolai).—Mr. Speaker Sir, I have been listening to the charges levelled against the Hon'ble Chief Minister during the last session and this session also. I believe that the power of Governance originates from the masses. The masses have elected us, and we 150 legislators in turn have elected him as our undisputed leader. But when they make wild charges it really hurts us, and it hurts the very base of democracy. So, I appeal the hon'ble Members on the opposite side not to indulge in such allegations in the interest of democracy. We have successfully mobilised the weaker sections and the poor people on our side and such people of the State really worship him like an idol. At all costs we want to protect him. I as a new comer still learning the processes of parliamentary system, feel at times, that Advocates from the opposite side treat this House as a Law interpreting body rather than a law making body. with these words, I would like to shift to Sericulture.

This industry has many sectors *viz*, rearing sector based on agriculture; and the rearing sector the industrial sector. The needs of the rearing sector are well protected by the Government but the other sector *viz*, rearing sector is not provided by the Government. Therefore, I suggest to the Government that they pay more attention to the needs and necessities of this very important sector. The Act that governs these industries is an out-dated one and it needs thorough change. I request the Government to appoint a small committee to go into depth of the problems of sericulture industry to suggest amendments to this Act. The rears are being exploited for decades. The marketing of this yarn is un-controlled, and is actually in the

hands of exploiters. Unfortunately, no reformative measures have reached these people, though there have been efforts by the Marketing Federation and by the establishment of the Raw Material Bank. In spite of all these, I feel it is only a beginning point and there is a lot yet to be done. At Bangalore, which is the only marketing centre for the Silk Yarn exploitation has been going on unchecked for the last hundred years. If this industry is allowed to move in the same fashion, then exploitation cannot be checked. Then, Sir, I would like to impress that the realers come from a very poor section of the society. As soon as they manufacture their day's product, they go to a local banker with whom they pledge it and receive about 80% value of their product. When a saleable lot is accumulated, it is exported to Bangalore and the local banker hands it over to another banker and receives his money. As soon as the bag is out on the scale, they deduct 300 grammes for no value and no reason. They say that it is the convention. As regards dealings, I would say that all dealings here are under hand dealings. They, the Commission Agents cover their hands with a hand-kerchief, while dealing the seller does not know the value of the silk the buyer is asking for and the buyer does not know the value at which the seller is selling his product. This sort of exploitation is going on day in and day out. Even the Marketing Federation has been a monopoly of some vested interests. The rates of interest they are charging are exorbitant and the delay in the sale is causing great hardship to small reelers. This exorbitant rate of interest, I don't know where it is leading the whole industry. Some times two or three months will be taken for a lot to be sold.

Sofar as General Administration is concerned, I feel that there have been indiscriminate transfers and there must be some procedure to regularise these transfers. The law and order situation is quite good and the Hon'ble Chief Minister deserves all our praise for his efficient administration of the State.

With these words, I once again support all the demands moved by the Hon'ble Chief Minister and thank the Chair and concluded my speech.

† ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬಸವನಗುಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ಹತ್ತಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಗಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಗ್ರೇಟ್ ಸಿಟಿ, ಪೆನ್ಸನ್‌ಸರ್ಸ್ ಪ್ಯಾರಡೈಸ್, ಏರ್ ಕಂಡೀಷನ್ ಸಿಟಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಇದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶೋಚನೀಯ ಪದವೀಕಾದ ವಿಚಾರ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಕೂಡ ಪ್ರೀತಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳು

ತೋನೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೀಶಿನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿ. ಐ. ಟಿ. ಬಿ. ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದಮೇಲೆ ಅದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಿ. ಐ. ಟಿ. ಬಿ. ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೫ ಅನಧಿಕೃತ ಲೇಔಟ್‌ಗಳು ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ೬೦ ಸ್ವಮಾ'ಗಳು ಇದ್ದುದು ಇವತ್ತು ೧೨೦ ಸ್ವಮಾ'ಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಸುಮಾರು ೫೦ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳು ಸಿ. ಐ. ಟಿ. ಬಿ. ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಅವು ತ್ಯಾಗರಾಜನಗರ, ಹನುಮಂತನಗರ ರಾಮಚಂದ್ರಪುರ, ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಪುರ ಈ ಲೇ ಔಟ್‌ಗಳು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿವೆ. ಆಗ ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಬಿ.ಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರಂತೆ ಈ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಆಗಿ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ನಗರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ವಾರಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಸಿ. ಐ. ಟಿ. ಬಿ. ತನ್ನ ಟ್ರಸ್ಟ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಂಫ್ರಾವರ್ವೆಂಟೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ನಗರ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಈ ನಗರ ಹೊಸ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ೩೪ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದಮೇಲೆ, ಈ ನಗರ ಮೊದಲು ೧೮ ಚದರ ಮೈಲಿ ಇದ್ದುದು ಇವತ್ತು ೭೦ ಚದರ ಮೈಲಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದುದು, ಇವತ್ತು ೨೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಗರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಾತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಗರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಗರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಅಗಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಯಾವರೀತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು? ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದ ನೀರು ಬಂದರೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಅಂಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕಾವೇರಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಬರಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಈಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೮೦ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಜನರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೩-೪ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆರು ಸ್ವಮಾ'ಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಟಾಕೀಸ್ ಹತ್ತಿರ ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕು ಗುಡಿಸಲುಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಾವುಟವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಘ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರು ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಮ್ಮನಕೆರೆ ಬಳಿ

ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ವಶಾನದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕುವವರು ಅಲ್ಲಿನ ಪುಡಾರಿಗೆ ನೂರು ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ದನೆ ಇರುವವರು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉಚಿತವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ೨-೩ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ನಿಮಗೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜು ಬಳಿ ಇದ್ದಂಥ ಗುಡಿಸಲು ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಲ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸಲು ತಾವು ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದಂಥ ಆರ್ಟರ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೮೦ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರುವ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರ ಒಂದು ಭಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ತಮಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಹೊಸ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳ ಒಟುಗಳು ತಮಗೇ ಬರುತ್ತವೆಂದು ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಒಟುಗಳು ನಮಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಮಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿನ ಒಟುಗಳು ಡಿ.ಎಂ.ಕೆ. ಗೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎ.ಡಿ.ಎಂ.ಕೆ.ಗೋ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಗೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೂ ಪೆಟ್ಟು ನಿಮಗೂ ಪೆಟ್ಟು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ತಮಗೆ ಇವರ ಮೇಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನಿಕರವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗುಡಿಸಲು ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂತ ಮನೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತಾವು ಈ ಮೊದಲು ವಾಗ್ದಾನ ಕೊಟ್ಟಾಗ ೮೦ ಸಾವಿರ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಬಿ.ಡಿ.ಎ.ಗೆ ಬಂದವು. ನಂತರ ಅಫಢವಿಟ್ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅದು ೩೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇವರಿಗಾದರೂ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ತೀವ್ರಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ ೧೮ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಇವುಗಳು ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಬಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಕಾಟ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. —ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿಚಂದ್ರಶೇಖರ್. —ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಮಲಗಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ —ಅವುಗಳಿಂದ ಕಡಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಆದರೆ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಅವು ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂಗೀತ ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಟಿಫಿಲು ಭಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿವರೇಜನ್ನು ಉರಿಸಾಕಿಗೆ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇವುಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇವುಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಕೊಳ್ಳೆ ನೀರನ್ನೇ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೆಂಪಾಂಬುಡಿ ಕೆರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಣ್ಣ ಎಂಬುವರು ೧೯೭೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಹುಲ್ಲನ್ನು

ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ, ಈ ಹಿಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಭೀಪ್ಸನಿಂದ ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡ ಬಾರದೆಂದು ಆದೇಶ ಬಂತು. ನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೇಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಲಾಂಚ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೇ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಈ ಕೇಸ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಟೀಕೆ ನೂಡಿ ಕೇಸ್‌ನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿ ವಜಾ ಮಾಡಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಗ್ರಾಂಡ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎಫೆಕ್ಟಿವ್ ಕೊಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆತ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಆದಾಯ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಆತನಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೊಡುವವರಿಗಲ್ಲಾ ಮಾಮೂಲು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ, ಆತ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮೇಯರ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನಂತೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ, ಈ ರೀತಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಊರಿನಾಚೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿ. ಡಿ. ಎ. ನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ ಒಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ, ಕಬ್ಬನಪೇಟೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂಥ ಅನುಕೂಲಗಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ೨೦-೩೦ ಜನರಿರುತ್ತಾರೆ. ಊರೊಳಗಿನ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಆದಕಾರಣ ಬಿ. ಡಿ. ಎ. ನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಿಟಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾದಿನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜೈಲು ಮತ್ತು ರೇಸ್-ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇ ಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವೆರಡರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಡೆತಡೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ರಿಂಗ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿವೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ೧೭ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳಷ್ಟು ವರಮಾನವಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಇವೆರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸ್ಕೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಟೇಡ್ ರಿಸಲ್ಟ್ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆ ಜಾಸ್ತಿ ಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆದಾಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಗರದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎಂದು ಕೋ ಆರ್ಟಿನೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವಾ ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಎಂದು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ; ಅದನ್ನೇ ಸಮ್ಮ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅಗೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬಿ. ಡಿ. ಎ. ಯವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕೊಡಲೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಕೊಡುವಾಗ

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜಯನಗರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ಯವರು ಕೊಟ್ಟರು; ಆದರೆ ಜಯನಗರದ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒಪ್ಪಿಸುವಾಗ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು; ಆದಕಾರಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಡೆವಲಪ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನವಿರುವವರಿಗೆ ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಈಗ ಬಿಡಿಎಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ೩೦ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬಂದಿವೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು, ಅದು ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದೆ, ಇದುವರೆಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಡಕು ಇತ್ತು; ಈಗ ಅದನ್ನು ಕ್ಲೀಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಆಕ್ವಿಜೀಸ್‌ಗೆ ಹಾಗೂ ಸೀಡ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಒಂದು ಲಿಮಿಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ಏನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನೇನೋ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೀರಿ? ಆದರೆ ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ಲಮ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ತೆಗೆದರೆ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ಯವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅರ್ಬನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿದರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಅದರ ಮೂಲಕ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರು ಸ್ಕೆಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಎಂದು ರಚಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂತು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನು ಎಂದರೆ, ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಚಾರಿಟಬಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಜಾತಿಯ ದೈವಶದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ಏನು ಕ್ರೈಮ್ಸ್ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಜನರೇ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಳೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಿನೋವೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಕೆಲವು ದಾನಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಫಣ ಬರುತ್ತದೆ ಅವರೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಕ್ರೈಮ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ಕಟಾಪೋಷ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಮಯಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ

ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟು ಬಡ್ಡೆ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೪೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ೪೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಗೂ ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ೧೬೦ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೂ ನಿಭಾಯಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ. ಆದಕಾರೂ I have to congratulate our Leader for giving extension of six months service to the present Inspector General of Police. ಇವರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರಿ; ನನಗೆ ಇವರು ಸಂಬಂಧ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇವರು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿ, ಇಂತಹವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಿ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಧರ ಸಾಹಿಗಳು ಎಂದು ಇದ್ದರು; ನಂತರ ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ರನ್ ಆದಮೇಲೆ ಗಂಗಾಧರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಜನಸಂಘದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಅದು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮರ್ಜಿ ಆದಮೇಲೂ ಅವರ ಗುರುತಾದ ಟೋಪಿ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಗುಬ್ಬಿ ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸ್ವಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಗುಮಾಸ್ತರು ಏನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಸುಮಾರು ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಸಮೀಪವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಅಗಮ್ಯ, ಅಗೋಚರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಬಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರಿ ನಿಮಗೆ ಏನೋ ಲೆಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಲಾಖೆ. ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಫುಕ್ಸ್‌ನ್ ನಡೆದರೆ ಆ ಫುಕ್ಸ್‌ನ್ ನಲ್ಲಿ ಪುಡಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಬಯ್ಯಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅವರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿ ಬೈದುಬಿಟ್ಟಿ, ದಯಮಾಡಿ ಏನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಿಪ್ಪು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ೨೨೪ ಮೈನಸ್ (ಪ್ಲೀಕರ್) ೨೨೩ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಟೆ ಬಂದರೆ ಅವರೂ ಸರಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇನು ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಂದೇವ್ ಅವರಿಗೆ ಆತುರ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬ್ಯಾಚುಲರರೋ ಅಥವಾ ಅನ್‌ಮ್ಯಾರೀಡೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತು ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿರುವುದು. ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ರೀತಿ ಇರುತ್ತಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಡಬ್ಬಲ್ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಗೆ ಇದ್ದೇವೆ ನೋಡಿ ? Suppression of sex is harmful to health. ದಯವಿಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡುಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಸರತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಕಸರತ್ತು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೀ ಪೀಠಿಕೆ, ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಪೋಲೀಸ್ ರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಎಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಡೀಮಾರಲ್ಯೆಸ್

ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಆಚೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವರು ರಚಿ ಹಾಕಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ಸ್ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಊಟ ಕೂಡ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಸ್ಕೂಲು ಜವಾನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವನ ಅಂತ್ಯಸ್ಥಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಂತಹ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇವರು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ This old man is my peon. ಎಂದು ಹೇಳಿದ; ಆತ ಜವಾನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆತ ತಕ್ಷಣ His mother was my keeper ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಲಿಂಗಾಯತ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ವಕ್ಲಿಗ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ವಕ್ಲಿಗರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಸಾರ್, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಸಾರ್, ಅಶೋಕ ಹೋಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಆದಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಭವನವೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಆಫೀಸರ್‌ಗೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನಾದರೂ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದೆವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಎಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಇದೇ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಾಗಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ವಾರ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡೆ. ಕೆಲವು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ರೂಮಿಗೆ ಜನರು ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು ಏನು ನಿಮ್ಮ ರೂಮಿಗೆ ಒಬ್ಬರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಓಟು ಕೊಟ್ಟವರು ಒಬ್ಬರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಇವರೆಲ್ಲಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ಕಮಿಷನ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಫೀಸರಲ್ಲಿ ಡೀವಾರಲ್ಯೆಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇವತ್ತು ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದ ಹೊರತು ನಾವು ಆಚೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲೇ ಬಿಲ್ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು. ಎಂ.ಪಿ.ಗಳನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅಪೊಸಿಷನ್ ಲೀಡರ್ ಅವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಯತಕ್ಕಂತಹ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೆಲಸ ಅವರ ಮೇಲಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತೊಮ್ಮೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಆಫೀಸ್ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಇಡೀ ೨೪ ಗಂಟೆ, ೨೬೫ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಇರುತ್ತೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕನಿಕರ ತೋರಿಸಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಬಿ.ಡಿ.ಒ., ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇವರುಗಳು ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು; ಇವರುಗಳಿಗೆ ಜೀಪಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇವರುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಇದೆ. ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಐ.ಪಿ.ಎಸ್., ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ; ಎಸ್. ಪಿ. ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು; ಎಸ್. ಪಿ. ಸಿಂಗ್; ಎಸ್. ಪಿ. ರಾಮಾನುಜಂ ಇವರುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರುಗಳು; ಅದೇ ರೀತಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಸುಂದರಂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ; ಥಾಮಸ್ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ ಇಂಥವರು

ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ನಾವು ಹಿಂದೆ ರೋಟರಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೆವು. ಸದರ ಅಂತ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ, ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—೨೨ ಲಕ್ಷ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್ ಎಷ್ಟಿವೆ? ಹೋಟೆಲು ಎಷ್ಟಿವೆ? ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಬುಲೆಟಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ೧೦,೦೦೦ ಸೂಳೆಯಿದ್ದಾರೆಂದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಅಲ್ಪಸ್ವಾಮಿ, ೬೦,೦೦೦.

—ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್. ೬೦ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು; ಜೇನು ಕಿತ್ತವನು ಕೈ ನಕ್ಕದೇ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೆ; ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಿಡಿ. ಆಗ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪೋಲೀಸ್ ನವರ ಕೈಗೆ ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾರೆ; ದುಡ್ಡುಗಿದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಟ್ಟರೆ ನಾವು ಏನು ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಬಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣ ಬಂದಿದೆ ನೋಡಿ; ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೊಂದು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಒಂದು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಭಯಾನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕ್ಯಾಬರೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ನಡೆಸುವಂತೆ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳು ಇವೆ; ಈ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಗೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡು; ಇಂಥ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚು ಹಾಕು; ಎಂದರೆ ಬಿಚ್ಚು ಹಾಕು ತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯೋದರ ಮೇಲೆ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ; ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಬೇಕು. “ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದನು ಶಿಲ್ಪಿಯವ ಶಿವನ” ಅವರದೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಂತ ಒಂದು ಕಲೆ. ನಾವು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಪೇಪರ್‌ಪೋರು ಹಾಕಿಬಿಡು ತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೈವರುಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪೆಗ್ ರಮ್‌ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ; ಅವನು ಪೇಪರ್‌ಪೋರು ಹಾಕಿದರು; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಏನು ಒಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು; ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಗೆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ಕ್ಯಾಬರೆಗೆ ಹೋಗುವವರಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಾದವರೂ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರೇ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ; ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಗೇಜ್ ಇರುತ್ತೇ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಗ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿರೋದು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಿಮಗೆ ಐದೂವರೆ ಆಯ್ತು ?

(ನಗು)

ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕ್ಯಾಬರೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಫೀಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೇಗೋ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ, ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಬೇಡಿ; ಅಲ್ಲವೇ ಗುಂಡೂರಾಯರೇ ? ಅಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರೇ ? ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏಕದಂ ನುಗ್ಗಿ ಯಾರ ಯಾರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ. ಕೊನೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು; ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಉಪಯೋಗಿಸಿ; ಏನೇನೋ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಡರ್‌ಕೇಸ್ ಆದರೆ 2-3 ಸಾವಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆದನ್ನು ಆರ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರ ಕಡೆ ತೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನವರು 8 ಆಣೆ; 9 ಆಣೆ ವಸೂಲಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾಬಸ್‌ಪೇಟೆ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಮನೆ ಮುಂದೆ 11 ಲಾರಿ; ಒಂದು ಕಾರು ನಿಂತಿದ್ದವು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ 9 ಆಣೆ, 8 ಆಣೆ ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ; ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರು, ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಕ್ಸಪಿಯರ್‌ಗೆ 10 ಕೊಟ್ಟು; ತಹಶೀಲ್ದಾರಿಗೆ 10 ಕೊಟ್ಟು ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾ, ಈಗ ವೇಳೆ 1 ಗಂಟೆಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಆದಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

† SRI C.M. ARMUGAM (K.G.F.).—Mr. Speaker Sir: I have not been gifted to speak like the previous Speaker—Sri Ghatti Chandrasekher. During the course of his speech he made all of us to laugh and to that extent the tension has been eased. My approach will be quite different from him. Today 16 demands have been placed before us by the Hon Chief Minister. I love the Chief Minister and I like him very much. I love him because he is free from communalism. I know him for the last 20 years. I contested the elections from 1957 onwards. Out of six times contested I was defeated thrice and returned to the Assembly thrice. I have got ex MLAs in my constituency but in the constituency of the Chief Minister, there are no ex-MLAs. He has gained rich experience of his portfolios. He can deal with all the subjects of the administration of the State without any difficulty. It is not possible to deal with all the demands placed before us. I would confine myself to one demand pertaining to the Department of Personnel and Cabinet Affairs and Administrative Reforms. The DPAR was created in 1976 at the conference of Chief Secretaries of the entire country at New Delhi. In that conference they had taken a decision to create the Department of Personnel and Administrative Reforms. The purpose of this Department was to give guidelines to streamline the administration. Some of the vested IAS Officers are working in this department. They have made a fort within a fort. This department has done more harm than good to the personnel. Under Rule 285 of the KCSR, These officers have retired many officers. It may not be the intention of the government to remove so many officers from service. Under rule 285 of KCSR. about

1200 officials belonging to the SCs/STs, backward classes, minorities and Muslims have been removed from service. I have nothing against the Minister for Forest as he was not the Minister at that time. In his department alone 77 Muslims have been removed. Similarly in many other Department of Government, many officials have been retired under this rule. They have removed poor officials who had no God-father. They have removed these people after forming the DPAR. Instead of helping the officials, these IAS and IPS officers have removed these persons.

The categories of IAS & IPS were created to subserve certain sections of the society. These posts were created in place of ICS. It is only these IAS & IPS officers are ruling the State. This department has ruined the career of hundreds of persons by denying them their promotions and non-grant of increments. The Minister is responsible for laying down the policies but the implementation is left to the officers of the Administrative Reforms. I take this opportunity to make an appeal to our Chief Minister to hold an enquiry from the time of Sri G.V.K. Rao down to the present Chief Secretary Sri Narasimha Rau, how promotions and posts were made in the Department of Personnel and Administrative Reforms. It is only a coterie of officers who ruled the Karnataka State for the last three years. But I want the Chief Minister to rule the State. This is my desire.

From the Civil list of IAS and IPS Officer, I find that a person who has reached the age of 23 years, has become an officer. I know the calibre of these officers but they have no administrative experience. One can gain experience of administration after some years. In administration, experience is more important than the literary work. Besides this, one must be endowed with commonsense. A man with 23 years of age becomes a collector or the District Superintendent of Police. The Administrative Reforms Commission has thrown some light on the selection of IAS and IPS Officers. I quote:

“Special word is needed in respect of the post of District Collectors and the District Superintendents of Police. We consider it essential that these posts should be held by experienced and matured officers.....

In 22-23 years they come as IAS and IPS officers from places like U.P.M.P. etc.,

As regards the Deputy Commissioner's post they say that an officer must have an experience of not less than 8 years and they should be senior enough to hold that post etc.,

Then if one becomes an IAS officer, for every four years they get one promotion. You could see it in the report. Similarly, the number of IAS officers has been increased. I think today they are more than 25 to 33 in our State. You cannot increase this class in the name of efficiency. At the same time, you must increase the strength of K.A.S. They should occupy the post of Chief Secretary. It need not be confined to only I.A.S. cadre.

Another point I would like to ask why you call them Commissioners? In U. K. America and other countries they are called as Secretaries. Even in Mother of Parliament they are called as Secretaries. Then why should we call them as Commissioners? They do for themselves. Therefore, K. A. S. officers number must be increased. These IAS officers claim special treatment. They want to sit on an ivory tower; they all sit in closed door rooms; they never mix with the people and common people can't approach them. Of course, Government have issued circulars in this connection. But still they claim speciality. I ask the Chief Minister—what right they got to have the Club for the themselves? For this IAS officers' Club Government sanctioned 14 lakhs. We were discussing about other clubs here. Probably, you must have forgotten this club. They also formed a society what is called I.A.S. and IPS Officers House Building Society. The bye-laws says that only I.A.S. or I.P.S. man become members of this society. Government sanctioned 63 lakhs for this Society. When the Co-operative societies formed by beedi workers or mining workers for the loan they will have to Housing Board of other agencies. Even that also stopped by our learned Minister now. But how is that such a huge amount has been sanctioned to them? Our Chief Minister is like 'Shiva' on whose head there is a snake. But bird which wants to come to Shiva cannot approach him because there is a snake on his head. Like this these I.A.S. officers are sitting on his head and never allow other common people to approach him. Therefore, I appeal to the Chief Minister to dispense with these I. A. S. and IPS officers in the State and KAS men must be encouraged. Mr. Arakeri was telling that sons of the soil must be encouraged. If that is the case, all U.P. people will occupy Delhi Secretariat. For example — if a peon could not pass Kannada test in the Health Department, he could not get promotion. But here, if they speak a couple of Kannada words, they will be posted to Districts as Deputy Commissioners and Superintendent of Police. It is not their grand-fathers' property. When the peon gets Rs. 300 pay these people take 3,000-4,000 pay. Think twice before you continue these IAS category officers.

Another thing is this. They say to the subordinates not to bring political influence. But Ministers who are head of the department come from politics. Naturally, people will have to go to Ministers or MLAs or MLCs. Therefore, don't say that. Why they say because, if they approach, their entire history will be made public. People are coming to meet their representatives all over the State. For example— if there are a Chief Secretaries belonging to Vokkaliga lingayat Muslim SC/ST and other backward communities, then the general public will not approach the politicians; but they approach their Chief Secretaries. They will have the moral courage to say that they have got one Chief Secretary of their own and no injustice would be done to them. Mr. Devaraj Urs is a politician of 35–40 years standing. If you minus politics from D varaj Urs, Mr. Devaraj Urs is nothing. We are all politicians. By saying 'don't bring political influence, they want to prevent from disclosing whatever injustice done to these people. They want to block it in the name of influence. No body will go to MLAs and MLCs if they feel oneness and if there is equal treatment. If a SC man meets me in Belgaum or Bombay or Nagpur, he offers me a cup of coffee because I am known to them since I belong to Harijan community. Because it is written which nobody can dispute. I can't claim that I am a Brahmin or Vokkaliga.

SRI S.R. BOMMAI.—Definitely, you look like him.

SRI J.H. PATEL.—Some times he becomes quarrel-Marx.

SRI C.M. ARMUGHUM.—I like the Hon'ble Leader of the Opposition. He always speaks with facts and truth. Then I come to a very delicate question. There is a procedure in Government Service for writing the Confidential Reports of the Government Officials. I have got the form which contains so many details. Here there is a column—Overall assessment of the Officers personality. I don't know what the personality means. Here, they have given so many particulars—quality of mind, knowledge of work, power of expression on paper or on discussion etc., I don't claim that I am speaking a very good English before all others. They speak better English but I only wanted to convey my feelings properly. Why I am telling this is, I met some Officer on the way. One Officer says that his needs are more and he is getting less and he wants more. He said 40 Rupees Rent a not a sufficient; Thirty Rupees Parenta. It means, he is getting Rs. 40/- which is not sufficient and he has to send Rs. 30/- to his parent. In this confidential report, there is a word—Public relationship. Who should decide it? Therefore, I am suggesting that if he is an Officer at the taluka level, the Taluka M.L.A. should write his confidential report; If it is a Division, then, 3-4 Sub-Division M.L.As may join together and write the Confidential Report of the

Sub-Divisional Officers. If he is a Deputy Commissioner and Superintendent of Police, then the M.P. of that District and all the other District M.L.As should write the Confidential Report of such Officers. Unless the general public has got the control over the civil servants, it is highly impossible to control their behaviour. If we adopt this procedure, it would increase the efficiency of the administration because the M.L.As knows the work done by each Officer; We, M.L.As would be able to know the type of work turned out by each Officer and whether a particular Officer has amassed the wealth or not. All I.A.S. Officers, I.P.S. Officers in the State, all Asst. Engineers, All Assistant Executive Engineers, Executive Engineers, all types of Officers of all the departments—whether they live in Bijapur or in Gulbarga, or in Bangalore or in Kolar or in Tumkur, or in North Kanara or South Kanara, whether they worked in Bangalore or not, they still have got big houses or a good comfortable bungalows. Therefore, I hope the House agrees with me when I say that the M.L.As should be given the authoritative power to write the confidential reports of these Officers.

With these words, I thank the Chair and conclude my speech;

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಕೇವಲ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖಾತೆ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ಯೋಜನೆ ಸಾಧುವೇ ಅಥವಾ ಅಸಾಧುವೇ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಹಾಕಿದರೆ, ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಯೋಜನೆಗೆ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ಅಂದಾಜು ಆ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬಡ್ತಿಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ನಿಯಮವನ್ನು, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವವನು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ೧೫-೨೦ ಇಂಚು ಮಳೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕರೆವಾರು ಖರ್ಚು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವ ನಿಯಮ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಎಕರೆವಾರು ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ, ಅದು ಸಾಧುವಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಬಲವಂತದಿಂದ ಆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ, ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಕೆರೆ

ತುಂಬಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ನೀರನ್ನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಫೀಜಿಬಿಲಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

೬-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರೇಜ್ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಆವರೇಜಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೂಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಕಾಶೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತಯಾರು ಮಾಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೩೦-೪೦ ಅಡಿ ಅಳಿದವರೆಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಒಳಗಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯಿಂದ ೨ ಎಕರೆಯಿಂದ ೪ ಎಕರೆಯವರಿಗೂ ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ; ಆದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಾ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲಗಳಾಗಲೀ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಹುಟ್ಟುತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲದ ಬಡ್ತಿ ಕೂಡ ವಿಮೋಚನಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಾ ವೆಲ್ ಅನ್ನು ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೬.೯೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವರೇಜ್ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಆವರೇಜಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನೀರಾವರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೂಳಿದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ೨೦-೩೦ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವಂತಹ ಜಾಗಗಳು ಇವೆ. ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಹೊಳೆನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೂತ್ಪವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಳಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಇದೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೂಡ ಬಹಳ ಹಿಂದೂಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಅದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಜಯಣ್ಣನವರ ಕ್ಷೇತ್ರ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭-೮ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೨೫೦-೩೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಾಥ್ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಈ

ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಂದು ಅನುಭವವನ್ನು ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಂಕ್ಸ್ ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಹೇಳು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ಬೋರ್‌ವಲ್ ತೆಗೆಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ಅಚಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಹಾಕಿ ಜನಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಯೂನಿಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಫ಼ಫ್ಟು ಮತ್ತು ಫಿಲ್ಟರೇಜ್ ಆಗಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಹೆಬಿ ಕನ್‌ಸಮ್‌ಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಆಗಬಹುದು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಇದೆ. ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನವರು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮೀದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿ ಅನೇಕ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೆಳವು ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಆದಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಾನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಹಿರಿಯೂರು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟೇ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅದು ತುಂಬಬೇಕು. ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಬಾರದೆ ಕೇವಲ ೨೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಲಿಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಇದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಅದರ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ಅಡಿಕೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕೆಳದಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಯುಗಚಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅದು ಫೀಜಬಲ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಯುಗಚಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದು ಅದನ್ನೂ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅಪ್ಪರೈಕ್ಯಷನ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿ ಕಮಿಷನ್ ವದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಸದ್ಯಾ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಯಾಗ್ರಫಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸೋಮವಾಹಿನಿ ನೀರನ್ನು ವಾಣಿವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅದು ಅದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ

ಬಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೋಮವಾಹಿನಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ಟಿ.ಎಲ್ ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ೧೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇದ್ದದ್ದು ಇವತ್ತು ಸುಮಾರು ೨೩ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಆಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತೀವರ್ಷ ತೆರಾರು ತೇಬ್ಬಿ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೪ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ನೀರಾವರಿ ಕಂದಾಯ ಇದ್ದದ್ದು ಇವತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ೧೦ ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ೩೦ ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಗೂ ಕಂದಾಯ ಬೇರೆ. ನಾವು ಈ ರೀತಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯದ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಆ ರೈತರು ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ವಾಗದ ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನೇ ಮಾರಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಪರರ್ ಕಮೀಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಕೆರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಎಕಾನಮಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಚಾನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಲೀಕೇಜ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಲೈನಿಂಗ್ ಹಾಕಿ ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆರೆಗೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರದ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ನಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಲೈನಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಜ್ ಸ್ಟ್ರೋನ್ ಹಾಕಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಬಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯವರು ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ, ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಸಮಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಣಿಕೆರೆಗೆ ನೇರಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಫೀಡರ್ ಚಾನೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪುರ ಕೆರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಅವತ್ತು ಬಾಗುತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಮರ್‌ಗಂಧರರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದ ಆದಳಿತ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವಾಗ ಬಂದರು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದೇ ವರ್ಗದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ

ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಪೊರೆಯಿಸಿರಿ ರಿಕ್ಲಾಂಟ್‌ನನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹಿಂದಳಿಂದ ವರ್ಗದವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನೇರವಾಗಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಾಗುವವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಸ ಚಿತ್ತವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಬಂದು ಹುರುಪು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸಬರಾದರೆ ನೀತಿನಿಯಮಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಇದೇ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇವತ್ತು ಇಂಥ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷರು, ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯರು. ಇವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮವರು ಡೆಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಅವಿವರಣೆಗೆ ತಂದು ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಬಡೆಯರಾಜ್ — ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೊಸಿಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ೫ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ನೋಟೀಸ್ ಹಚ್ಚಿದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ಪೆಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಚೆಕ್ ಅಪ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ವಸಾಯಣ್ಣ (ಹುಲಿಯೂರುಮಂಗ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಅದರ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೆಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ತಳೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬೆತ್ತನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರು ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ವರ್ಷ

ಪೂರ್ತಿ ಏನು ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅದಲ್ಲವಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೇಜಿಗೆ 2½ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಬೇಳದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೋನಸ್ ಕೊಡಬೇಕು; ಏಕೆಂದರೆ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೋಟ ಇರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅನುಕೂಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಡಜನರು ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ನೀರಾವರಿ ಭಾವ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಧ ಎಕರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇತರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದು ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಿಸ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರು ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಅವರು ಬೇರೆಡೆಯಿಂದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಗುಡ್ಡ ಎಂದು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ 500 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ತೋಟ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ವಾಕ್ಯ ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾವಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರಿಸ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಿಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಮೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಿಯಾಲಜಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಪ್ಪು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥ ಮೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೂಲ್ಸ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೂಲ್ಸ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಸಹಜ ಸೇವಕರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಏನು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೂಲ್ಸ್ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ, ಒಂದು ಧನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಆಗಲೀ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಮಂಜೂರು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಟೈಮ್

ಅಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಆಗಕೂಡದು. ಅಪ್ಪಿ ಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ೨ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಡರ್ಸ್ ಪಾಸ್ ಆಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದಾಗ ಅಂತಹವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ಆ ಪಕ್ಷದ ರೂಲ್ಸ್‌ನಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕನ್ನುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ರೂಲ್ಸ್‌ ಏನಿದೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ವೇನೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬತ್ತಿಗೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಇಂದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೂ ನೀವು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಜನನಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಓ.ಸಿಂ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವತ್ತು ಏನೊಂದು ೧೬ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ರೋ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಏನು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸಹ ನಾನು ಹೈಲ್ಯಾಂಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಅಂಶ ಏನಿದೆ ಅದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನೆಹರೂರವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಪಂಜಾಬಿನ ಭಾಕ್ರಾ ನಂಗಲ್, ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಾಕಂಡ್, ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗಾರ್ಜುನ್ ಸಾಗರ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಇವೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಇವತ್ತು ಇಡೀ ನಾಡಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಯಾವುವೆಂದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ, ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ, ಕಂಬೇಜನಿ, ಕಂಬೇಜನಿ ಯೋಜನೆ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದುವುಗಳಲ್ಲ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾದರೆ ಈ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ 18½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಗೆ ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮತ್ತೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಹಣವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಫಲ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ೭-೮ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಂತಹ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ೧೪೫ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಿಂದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ

ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಮಯದ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಫೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವರ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದು, ಕಾರ್ತಿ ಕೇಯನ್‌ರವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫೋಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮನ್ ಗುರುಡಾಚಾರ್‌ರವರು ಎಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡರೂ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಎದುರಿಸ ತಕ್ಕಂಥ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮನ್ ಆಲ್ವೆರ್ಸ್ ಮನೋರಾಜ್ (ಐ.ಜಿ.ಪಿ.) ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿದ್ದಂತಹವರೂ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇದ್ದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲರೂ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮನ್ ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮನ್ ಸಾಂಗ್ಲಿಯಾಸ ರವರು ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. It is a team of good officers ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ human approach ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, humanity, compassion for the poor, sympathy for the downtrodden ಮುಂತಾದವು ಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಹಲಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟಿದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗದ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಗದ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷವೂ ನಾನೇ ಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಎರಡನೇ ವರ್ಷವೂ ನಾನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕ ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಭೀಮ ಗಡೆಯನ್ನು ಓಡಿದು ಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಎಲ್ಲಿ ಆ ನೀಚ, ನಿನ್ನ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಮಾಡಿದವರಾರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಫೋಲೀಸಿನವರೂ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಹೊರಟೆಯಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಧಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಭೀಮ ಪುನಃ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಗ್ನಿನ ಆಚ್ಛೇದ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸಲು ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮ, ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಯುದ್ಧ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದವನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಫೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಭೀಮ ಗಡೆಯನ್ನು ಓಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಆಗ ಫೋಲೀಸಿನವನು ಮುಂದೆ ಭೀಮ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೆ ಕೊನೆಗೆ ಫೋಲೀಸಿನವನನ್ನು ಓಡಿದು ಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಬದಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೊಡೆದನು. ನಾಟಕ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್. — ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಿರೋ ಅಥವಾ ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮಂ. — ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಫೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಂಪೈಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ನಂತರ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿದಾಗ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ನಾಪತ್ತೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಈ ತರಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಫೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಂಲೆಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಫೋಲೀಸಿನವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಏನಾದರೂ

ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವನು. ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವನು. ಆದಕಾರಣ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೇ ಬಹುತೇಕ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಗೂಡನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಗೂಡನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರೀದಿಸಿದಂತಹ ಗೂಡುಗಳನ್ನು, They should be subjected to the hot air chamber process. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ೬ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಗೂಡುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಿಲ್ಕ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡಿನ ಒಳಗಿರುವ ಚಿಟ್ಟೆ ಗೂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಚಿಟ್ಟೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಿಲ್ಕ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಿಲ್ಕ್‌ನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಮೂರು ಗ್ರೇಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಿಲ್ಕ್‌ನ್ನು ಪ್ರದ್ಯೂಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ವೇರ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಳಮಂಗಿಗೌಡ (ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೧೯೫೭ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಕೆ ಆರ್. ನಗರ, ಮತ್ತು ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನ ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಬಹುಶಃ ಇದರ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಈ ಲೇಣ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿ, ಜನತೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇದು ೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೫೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೂವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಂಖ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು, ಅವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ, ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು

ಮಂತ್ರಿಯ ಮಾಡುತ್ವೇನೆಂದರೆ ೧೯೫೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಜನ್ಮಬಸಪ್ಪನವರೂ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈವರೆಗೂ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಪಧಿ ಮುಂಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಗಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯ ಮಾಡುಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬರಗಾಲವೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣದಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಅತಿಯಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಾವೇ ಮುದ್ದಾಗಿ ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಮಾರು ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೫೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದುವರೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಗ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನತೆಗೆ ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜನತೆಯೂ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೇರು ಹಣವನ್ನೂ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಹಣ ಏನು ಆಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪಿರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಜನತೆ ಮತ್ತು ಕೆ.ಆರ್. ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಕೆ.ಆರ್. ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾದರೆ, ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೯೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಯಾವ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಯೋಜನೆಯು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಹೊಸಪಟ್ಟಣ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಪಧಿ ಮುಂಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಯಾವ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಅಂತಕಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ನಾಣಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಈ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನತೆಯವೇ ಆಗಿ ಅಭಿಮಾನ ಇಟ್ಟು ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಜನತೆಯು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರೂ ಸಹ ನಾಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಅಂತಕ ಮಾಡದೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಾನು

ಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಇದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಯಾವ ಜನತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೀಸ್ ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ರೀತಿ, ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪೀಸ್ ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ವೇಳೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ (ಸಂತಮಾರಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಡಜನತೆಗೆ ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ಏನೇನು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಂದಿದ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಡವರು, ಅದರ ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಜನಾಂಗದವರು ಉಳ್ಳವರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಬಹಳ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ನರಳಿ ಈಗ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಡಜನತೆಗೆ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು. ಆದರೂ ಕೂಡ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೊಂದಿರತಕ್ಕ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಟ್ಟಿ ಒಂದು ನಿರಾತಂಕವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಸತತ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರಿಂದ ನಾವು ಏನು ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಈಗ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿರ್ಜಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಾಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀರು ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೀ ಖುಷಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೂ ಅವರವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೇ ಬೋರಿಂಗ್‌ಗೆ ವೆಲ್ಲನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪ ವೆಲ್ಲನಾಗಲೀ ತೆಗೆಸಿ ಪಂಪುಸೆಟ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾಡಿದರೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾಲೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನೀರು ಹೋಗುವಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಪೋಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿಡುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಧಾ ಪೋಲಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿ ಜನರ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೋಡು ಮಣ್ಣು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಹುಭಾಗವು ಅಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಣ್ಣು ಬಹಳ ಸಡಿಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ನೀರು ಮೇಲೆಡೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಯಾವ ಆಡತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಯಸ್ಸಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊರೆದು ಕೆರೆಯ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತೆಗೆಸದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರು ಹಿಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದರೂಷಕ ಕೆರೆ ಏರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನಾನಾ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ

ಒಳಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು N.P.K. ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಅಂಶವನ್ನು ನೇರವಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದೊಡನೆ ಮಿಲನ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಸಲು ಬರುವ ಸಂಭವ ಇದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಚನ್ನಾಗಿ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಸಿ ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವರುಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಬರುವಾಗ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನೀರು ಬರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಭೂಮಿಯ ಕೊರೆತವೂ ತಪ್ಪಿ ಕೆರೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಸೇರುವುದೂ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತಂಬಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆರೆಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಡು ಬೆಳೆದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾನುಕೂಲ ವಾದಾಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಲವು ಜನಗಳು ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವಾರು ಕೆರೆ ಏರಿಯಾ ಕೆಳಗಡೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದು ತಮ್ಮದೇ ಜಮೀನು, ತಮ್ಮದೇ ಕೆರೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಆ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಪ್ಪಾಟಿ ಏನಿದೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಜಮೀನ್ದಾರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

೭-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರನ್ನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮನೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣದೆ ಹೋದರೂ ಕಿನಿಯಾರೆ ಕೇಳಿರುವುದಂತು ನಿಜ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅಂಥ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯು ಮನೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಯಾಮಯ ಹೃದಯ ದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೋ ಅಂತಹ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಇವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡದೇ ಮನೆಗಳಿರುವ ಕಡೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಆಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಸಹ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಾ ಕುಳಿತಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

### Election to the D.C.C. Bank Gulbarga

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಬಡೆಯರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇದುವ ಸರ್ಕಾರದ ದುರುದ್ದೇಶ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ, ತಾವೂ ಕೂಡ ಸ್ಪೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡ